

end der besværrer nu paa mange Steder finder Sted. Selve Landstinget har heller ikke kunnet billige de her omhandlede Bestemmelser, og da de forelaae som Afstemningspunkter i et Endringsforslag, der var stillet til anden Behandling, men som i sin Heelhed blev forkastet, bleve de der udstemte.

Jeg haaber ved det Anførte tilstrækkelig at have godtgjort, at den Modstræben, hvormed den ærede Minister efter sine egne Ord er gaaet ind paa Forslaget, har efterladt sig altfor tydelige Spor i Indholdet af den Ordning, der nu er truffen. Med Hensyn til Formen er Forskjellen mellem det, man dengang var enig om, og det Nuværende, ikke mindre klar. Dengang var det Haabet om, at Ministeren vilde gaae ind paa et Lovforslag, der bevægede Thinget til at nedlægge et Udbalg, og til ved anden Behandling at opgive det oprindelige Forslag, og der var vist ikke Noget eller ialtsald ikke Mange, der anede, at den ærede Minister vilde fremkomme med det som kongelig Anordning. Noget Saadant var dengang ikke udtalt; først ved tredje Behandling bebudede den ærede Minister Muligheden af en saadan; men det blev ogsaa strax mødt med en bestemt Indsigelse. Den ærede Minister selv har ogsaa i denne Henseende iaar i Landstinget udtalt (Sp. 701), at hvis ikke den kongelige Anordning var udkommen, vilde han „efter sine Udtalelser forrige Aar være bunden til at indstille en saadan Lov til Hans Majestæts allerhøieste Sanction“; men efterat den kongelige Anordning er udkommen, har han erklæret, at han selvfølgelig ikke kan gaae ind paa et Lovforslag i denne Retning.

Hvad er det da nu, der i Mellemtiden er indtruffen, som gjør, at den ærede Minister iaar ikke kan modtage, hvad han s. A. har erklæret ikke at ville modsætte sig? Det kan ikke være Andet, end at han har forespurgt sig hos Biskopperne om, hvorvidt de ønske, at Sagen skulde ordnes ad Anordnings- eller ad Lovgivningsveien, og at de derpaa have tilraadet den første. Det undrer mig, at den ærede Minister efter at have seet de Betænkninger, som indkom forrige Aar, medens Udvalget var samlet, kunde være i Tvivl om, hvad Biskopperne vilde svare; men i ethvert Fald seer jeg

ikke, hvorledes det kan have nogen Indflydelse paa at løse ham fra den bindende Aftale, han selv erklærer at have truffen med Folkethinget. Rigsdagen er jo dog ikke nogen raadgivende Forsamling og heller ikke nogen blot Lægmandsrepræsentation, og det gaaer ikke an at stille Folkethingets Beslutning under Biskopperne, selv om deres Mening er nok saa eenstemmig. Saaledes som den ærede Minister nu har faaet Sagen ordnet, stilles Rigsdagen ved Siden af Biskopperne som en raadgivende Forsamling, og Ministeren tilligemed Kongen staaer over dem med uindskrænket Myndighed. Paa den Maade vilde vi ganske vist faae en Slags Kirkeforsatning tilveiebragt, men en, som i det Mindste Folkethinget neppe vil være tilfreds med.

Her afbrød Formanden Forhandlingerne paa Grund af en indtraadt Uorden i Gasbelysningen. Efter kort Tids Forløb fortsattes de, og Ordet gaves paany til:

Høgsbro: Det synes jo, som om Mørets Magter gaae med den ærede Minister for at forhindre Modstanden mod Forslaget; men jeg haaber, at Lyset og Sandheden skal seire og faae Forslaget skrinlagt. Jeg tillod mig at faa at udtale, at efter Ministerens Maade at ordne den Slags Sager paa, vilde vi komme til en Kirkeforsatning, hvor Rigsdagen ikke engang vilde faae det Veto, som dog tidligere Forslag til Forsatningen for vor Folkekirke havde indbrømmet den selv i kirkelige Sager; thi om vi end forkaste dette Forslag, vil dog den kongelige Anordning blive staaende i sin fulde Gyldighed. Vi vilde altsaa faae en Forsatning, hvor vi have to raadgivende Repræsentationer for Kirken, paa den ene Side Rigsdagen som Repræsentation for Lægmandene og paa den anden Biskopperne og Landemoderne som Repræsentation for Geistligheden, og over dem, som jeg omtalte, Kongen og Kirkeministeren som de uindskrænkede Herrer. Dette troer jeg ikke er den Forsatning, som Rigsdagen kunde ønske blev Følgen af Grundlovens § 80. Man kommer uvilkaarligt til at